

Bijlage bij brief van de Staatssecretaris van SZW aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
(AV/PB/2004/2532)

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

DATUM	31 december 2003	UWREFERENTIE	AV/PB/2003/87571
KENMERK	0.852/03-9983	UWBRIEF	21 november 2003
BEHANDELD DOOR	R. van Dam AAG (055) 357 65 56	ONDERWERP	Initiatiefwetvoorstel Depla en Varela over gesloten fondsen

Geachte heer Rutte,

U vraagt ons een toezichttoets uit te voeren op het initiatiefwetvoorstel Depla/Varela en in het verlengde daarvan of dit voorstel voor ons aanleiding is de handhavingpraktijk anders in te richten. In antwoord daarop delen wij u het volgende mee.

Toezichttoets

Het bestuur van een pensioenfonds heeft normaal gesproken een aantal sturingsmogelijkheden bij zich wijzigende financiële omstandigheden. In essentie zijn deze samen te vatten als mogelijkheden tot aanpassing van de financiering, aanpassing van de pensioenregeling en aanpassing van het beleggingsbeleid. Bij structureel ontoereikende middelen is er verder nog de mogelijkheid tot aanpassing van de indexatie en als noodrem het korten op de reeds verworven aanspraken. In de gevallen dat er geen sprake meer is van een verbonden werkgever, vervalt de mogelijkheid voor aanvullende financiering. Als een fonds in die situatie voort wil blijven bestaan, zal de abtn daarom aangepast moeten worden.

In de aangepaste abtn zal o.a. aandacht moeten worden besteed aan de manier waarop het vervallen van een sturingselement zal worden gecompenseerd. Daarbij is ook van belang hoe zal worden omgegaan met de risico's die inherent zijn aan een aflopend en vergrijzend bestand. Dit geldt niet alleen voor het vraagstuk van risicodeling, maar bijvoorbeeld ook bij de verdeling van eventuele overschotten en de vraag hoe eventuele tegenvallers kunnen worden opgevangen.

Mede afhankelijk van de specifieke fondssituatie kan het noodzakelijk zijn ook andere voorwaarden te stellen die vaak samen zullen hangen met de wijzigende mogelijkheden en eisen die aan de fund governance en interne beheersing van krimpende fondsen inherent zijn. De ruimte die het voorgestelde artikel 10a, vierde lid de PVK biedt, is naar onze mening niet voldoende om deze voorwaarden te kunnen stellen. Onze suggestie zou zijn om in het nieuwe artikel 10a, vierde lid, de nader te stellen voorwaarde genoemd onder a (met betrekking tot “de financiële opzet”) te vervangen door een ruimer begrip, bijvoorbeeld “de actuariële en bedrijfstechnische opzet, zoals vast te leggen in de abtn”.

Adequaat afwikkelscenario

Een gesloten fonds kent geen nieuwe toetreders meer, en zal ooit verdwijnen. Er zal daarom aandacht geschonken moeten worden aan het moment waarop het bestuur alsnog tot overdracht of herverzekering zal overgegaan. Daarbij is ondermeer van belang op welk moment voor het bestuur, naar haar oordeel, onvoldoende eigen (sturings)mogelijkheden resteren om de ingegane pensioenen en de uitgestelde pensioenaanspraken op een efficiënte manier te waarborgen.

In onze ogen zou dit het beste gerealiseerd kunnen worden door het, bij het eindigen van de verbondenheid met een onderneming, opstellen van een (adequaat) afwikkelscenario. In dit afwikkelscenario zou opgenomen moeten worden in welke situaties en/of op welk moment alsnog overdracht, dan wel herverzekering zal plaatsvinden. De PVK wil er in dit verband op wijzen dat de verruiming van de mogelijkheden, om ook aansluiting te kunnen zoeken bij de bedrijfstakpensioenfondsen, het palet van opties vergroot. Teneinde het de PVK mogelijk te maken nadere voorwaarden te stellen waaraan een dergelijk afwikkelscenario zou moeten voldoen, zou het voorgestelde artikel 10a, vierde lid uitgebreid moeten worden met een sub c. “een adequaat afwikkelscenario”.

Overige opmerkingen

- Het voorgestelde artikel 10a, vierde lid gaat uit van een ontheffing van de plicht tot herverzekering, dan wel overdracht, indien ten genoegen van de PVK wordt aangetoond dat het niet noodzakelijk is. Het gebruik van het woord ‘indien’ suggereert dat slechts éénmaal hoeft te worden aangetoond dat het fonds kan voldoen aan de door de PVK te stellen eisen. Ons inziens dient het fonds ‘continu’ te voldoen aan de eisen, en dient dit ook ‘regelmatig’ te worden getoetst. Het advies is daarom om de ontheffing te verlenen ‘zolang’ het fonds aan de gestelde eisen voldoet.
- Onder letter b van hetzelfde artikellid wordt slechts gesproken over eisen aan het *bestuur*. Een hertoetsing bij een gesloten fonds moet niet alleen betrekking hebben op het bestuur, maar ook op de andere beleidsbepalers die voor toetsing in aanmerking komen.

Samenvattend

Samenvattend zou het ons inziens een verbetering zijn als de tekst van artikel 10a, lid 4, als volgt zou luiden:

“Het ondernemingspensioenfonds kan op zijn verzoek worden ontheven van de in het derde lid opgenomen verplichting zolang ten genoegen van de Pensioen- & Verzekeringskamer wordt aangetoond dat herverzekering, overdracht of onderbrenging niet noodzakelijk is omdat het ondernemingspensioenfonds kan voldoen aan de voorwaarden in aanvulling op de bij of krachtens de wet geldende eisen die de Pensioen- & Verzekeringskamer stelt met betrekking tot:

- a. de actuariële en bedrijfstechnische opzet, zoals vast te leggen in de abtn;
- b. de deskundigheid en betrouwbaarheid van de personen die het beleid van het fonds bepalen of mede bepalen; en
- c. een adequaat afwikkelingscenario.”

Handhavingpraktijk

De PVK heeft begrip voor een aantal argumenten van de fondsen die op dit moment nog niet tot de verplichte overdracht of herverzekering van de verplichtingen zijn overgegaan. Wij zijn dan ook voornemens om deze fondsen in de gelegenheid te stellen om een voorstel tot aanpassing van de abtn te formuleren waarin duidelijk wordt aangegeven welke gevolgen het wegvallen van de aangesloten werkgever(s) voor deze fondsen heeft en op welke manier deze gevolgen zullen worden opgevangen. Ook zullen wij ons nader bezinnen op de voorwaarden die aan de deskundigheid van de beleidsbepalers moeten worden gesteld in deze bijzondere situatie.

Zolang wij ervan uit kunnen gaan dat het initiatiefwetsvoorstel op draagvlak bij het parlement kan rekenen en u een contrasign niet wilt weigeren, zullen wij niet verder aandringen op overdracht of herverzekering door de fondsen die aan de door ons te stellen voorwaarden voldoen.

Mede gezien deze voorgenomen handhavingpraktijk zou de terugwerkende kracht uit het wetsvoorstel kunnen worden weggenomen.

Uiteraard zijn wij tot een andere toelichting bereid.

Hoogachtend,

Pensioen- & Verzekeringskamer

Mr. D.E. Witteveen
Voorzitter